

Буџетска издвајања за науку, 2017/2018.

– Истраживање и развој –

У Републици Србији у 2017. години утрошено је 17.899.912 хиљада РСД буџетских средстава за активности истраживања и развоја (ИР).

Удео укупних буџетских средстава за ИР у бруто домаћем производу у 2017. години износио је 0,40%.

Највећи проценат буџетских средстава за ИР у 2017. години припао је сектору државе (57,3%), а затим сектору високог образовања (26,3%). У укупним средствима за финансирање научноистраживачког рада средства од међународних организација учествују са око 10%. Нефинансијски (пословни) сектор учествује са око 4%, док је за непрофитни сектор било намењено само 2,4% средстава.

Посматрано према друштвено-економским циљевима, највише буџетских средстава опредељених за ИР у 2017. било је утрошено за циљ Опште унапређење знања – Истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета – GUF (34,6%). За циљ Индустијска производња и технологија утрошено је 19,2%, а најмање средстава утрошено је за циљ Истраживање и експлоатација Земље (1%).

Средства која су планирана за ИР буџетом за 2018. годину (пре ребаланса буџета) износила су 15.493.285 хиљ. РСД. Највише средстава, 33,9%, планирано је за Опште унапређење знања: ИР финансирани из општих фондова универзитета.

Граф. 1. Учешће сектора у укупним издацима (%)

1. Буџетска средства Републике Србије за истраживање и развој према врсти подстицаја/програма и сектора, 2017.

хиљ. РСД

Програми	Укупно	Нефинансијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Међународне организације
УКУПНО	17899912	698631	10256579	4701656	430146	1812900
Основна истраживања	5130576	167050	2935169	2028007	350	-
Истраживања у области технолошког развоја	4047831	310673	2470646	1266512	-	-
Суфинансирање интегралних и интердисциплинарних истраживања	3290785	116122	2025655	1149008	-	-
Иновациони пројекти	163224	89883	59341	14000	-	-
Остали програми подршке иновационе делатности	30000	10000	20000	-	-	-
Научноистраживачки рад САНУ и Матице српске	272364	-	67964	22750	181650	-
Научноистраживачки рад центара изузетних вредности	10000	-	10000	-	-	-
Обезбеђивање и одржавање научноистраживачке опреме и простора за научноистраживачки рад	45300	-	-	45300	-	-
Инвестиције у научноистраживачку опрему	6000	-	-	6000	-	-
Инвестиције у простор за научноистраживачки рад	511671	-	511671	-	-	-
<i>Међународна научна сарадња од значаја за Републику</i>	<i>1898387</i>	<i>1</i>	<i>38078</i>	<i>47408</i>	<i>-</i>	<i>1812900</i>
Обавезе државе за учешће у програмима ЕУ	1584165	-	21352	26279	-	1536534
Обавезе државе у билатералним научним програмима	314222	1	16726	21129	-	276366
Усавршавање кадрова за научноистраживачки рад	74726	-	36090	38636	-	-
Подстицање и стипендирање младих и надарених за научноистраживачки рад	259698	-	3450	45389	210859	-
Набавка научне и стручне литературе из иностранства и приступ научним и стручним базама података	265714	-	261114	4600	-	-
Издавање научних публикација и одржавање научних скупова	95747	4902	33262	34046	23537	-
Подстицање активности научних и стручних друштва, удружења и сличних организација на промоцију науке и технике	13750	-	-	-	13750	-
Приоритетни програми према Стратегији	43500	-	43500	-	-	-
Други програми у складу са Стратегијом и Законом	1740639	-	1740639	-	-	-

2. Буџетска средства Републике Србије за ИР (стварни издаци) према друштвено-економским циљевима и секторима, 2017.

хиљ .РСД

	Сектори – укупно	Нефинан- сијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Међународне организације
УКУПНО	17899912	698631	10256579	4701656	430146	1812900
Истраживање и експлоатација Земље	181504	22213	159291	-	-	-
Очување животне средине	513753	11677	502076	-	-	-
Истраживање и експлоатација свемира	273350	-	273350	-	-	-
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	1415776	200203	1215273	-	-	-
Енергија	231610	5843	225767	-	-	-
Индустријска проишодња и технологија	3432022	314951	3116920	151	-	-
Здравство	491802	13760	478042	-	-	-
Пољопривреда	1498558	70937	1427621	-	-	-
Образовање	859967	4904	531891	89471	234001	-
Култура, рекреација, религија и масовни медији	822757	31985	585077	9550	196145	-
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	416914	268	416646	-	-	-
<i>Опште унапређење знања: ИР финансирани из општих фондова универзитета - ГУФ</i>	<i>6200782</i>	<i>1</i>	<i>47128</i>	<i>4340753</i>	<i>-</i>	<i>1812900</i>
ИР у природним наукама	1872256	1	22724	36631	-	1812900
ИР у инжењерству и технологији	1259808	-	23966	1235842	-	-
ИР у медицинским и здравственим наукама	1341048	-	438	1340610	-	-
ИР у пољопривредним наукама	598057	-	-	598057	-	-
ИР у друштвеним наукама	507576	-	-	507576	-	-
ИР у хуманистичким наукама	622037	-	-	622037	-	-
<i>Опште унапређење знања: ИР финансирани из других извора - не из општих фондова универзитета</i>	<i>610145</i>	<i>21889</i>	<i>326525</i>	<i>261731</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
ИР у природним наукама	261731	-	-	261731	-	-
ИР у друштвеним наукама	348414	21889	326525	-	-	-
Одбрана	950972	-	950972	-	-	-

Граф. 2. Удео буџетских средстава за ИР у укупним буџетским издацима за ИР према друштвено-економским циљевима (стварни издаци), 2017. (%)

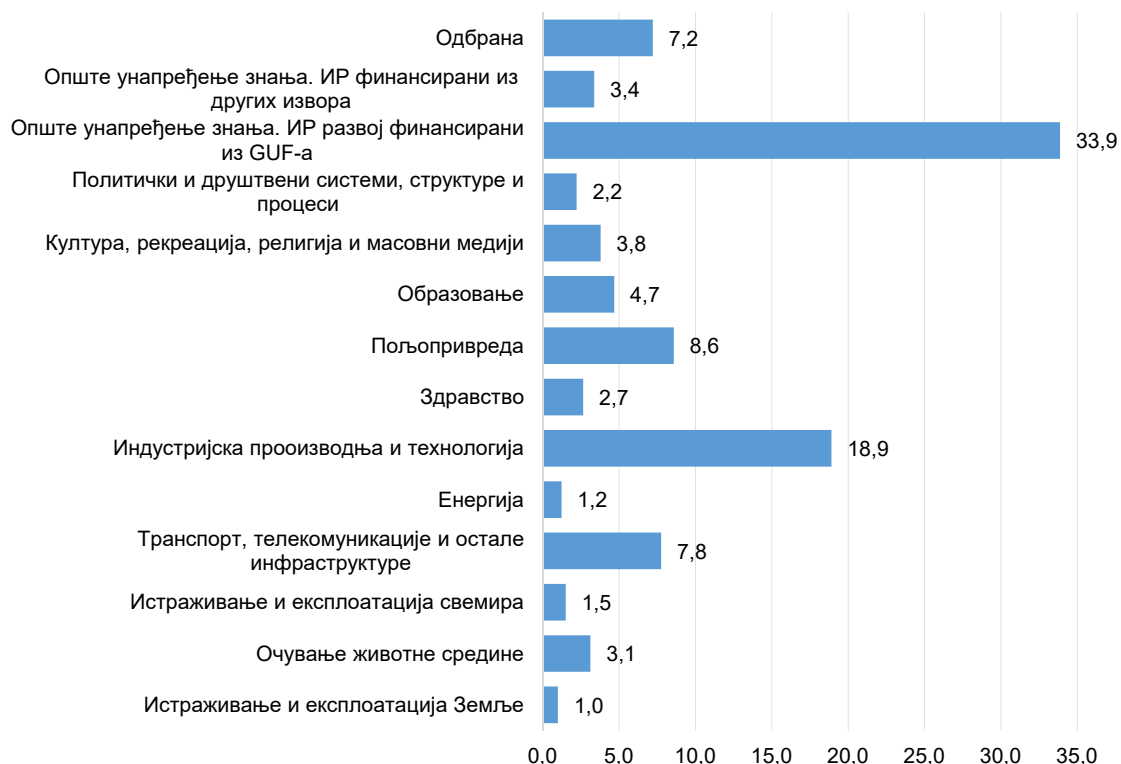

3. Буџетска средства Републике Србије за ИР према друштвено-економским циљевима (усвојени буџет пре ребаланса), 2018.

хиљ. РСД

Друштвено-економски циљеви истраживања	Планирани буџет за 2018.
УКУПНО	15493285
Истраживање и експлоатација Земље	155667
Очување животне средине	485262
Истраживање и експлоатација свемира	234438
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	1203184
Енергија	192428
Индустријска прооизводња и технологија	2930262
Здравство	411916
Пољопривреда	1330400
Образовање	726763
Култура, рекреација, религија и масовни медији	588377
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	345533
<i>Опште унапређење знања: ИР финансирани из општих фондова универзитета</i>	<i>5248265</i>
ИР у природним наукама	1594847
ИР у инжењерству и технологији	1056453
ИР у медицинским и здравственим наукама	1130039
ИР у пољопривредним наукама	507638
ИР у друштвеним наукама	428975
ИР у хуманистичким наукама	530313
<i>Опште унапређење знања: ИР из других извора - не из општих фондова универзитета</i>	<i>523290</i>
ИР у природним наукама	224473
ИР у друштвеним наукама	298817
Одбрана	1117500

Граф. 3. Удео планираних буџетских средстава за ИР (усвојени буџет пре ребаланса) у укупним буџетским издацима за ИР према циљевима, 2018. (%)

Методолошка објашњења и дефиниције

Извор података

Приказани подаци су резултат истраживања о буџетским издвајањима за истраживање и развој (ИР) 2017/2018. (БИН) спроведеног у 2018. години. Истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја, директне кориснике буџетских средстава, које су током 2017. године финансирале или је у 2018. години требало да финансирају активности истраживања и развоја – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за истраживање и развој у Републици Србији.

Обухват и упоредивост

Истраживањем се прикупљају подаци о издвајањима за ИР из буџета према друштвено-економским циљевима, укључујући сва финансирања међународних програма ИР или установа у иностранству. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извештај су попуниле све институције (директни корисници буџетских средстава) које су током 2017. финансирале или је у 2018. требало да финансирају активности ИР – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за ИР у Републици Србији.

Методологија за спровођење истраживања усклађена је са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати (*The Measurement of Scientific and Technological Activities - Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development - Frascati Manual, 2002 и 2007; издавач: OECD*).

За праћење буџетских средстава према друштвено-економским циљевима коришћена је Номенклатура за анализу и поређење научних програма и средстава – NABS 2007, која је прописана у приручнику Фраскати. Та номенклатура сврстава друштвено-економске циљеве, као и намену утрошених средстава за ИР, у 13 категорија.

Дефиниције основних обележја

Наука је скуп систематизованих и аргументованих знања, односно спознајних чињеница, појмова, начела, података, информација, теорија, закона и законитости у одређеном историјском раздобљу о објективној стварности, тј. природи и друштву, до којег се дошло применом објективних научних метода, а којима је основна сврха и циљ спознаја закона и законитости о прошлости, садашњости и будућности природних и друштвених појава и повећање ефикасности рада у свим доменима људских активности.

Научна истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових научних сазнања и повећања свеукупног људског знања. Научним истраживањима се сматрају основна и примењена истраживања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се, применом научних метода, стичу нове научне спознаје, односно стваралачки се користи постојеће знање за нове примене. То је стваралачки рад на освајању нових знања, а циљ му је подизање општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвено-економског развоја.

Издаци за истраживање и развој према врсти деле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке.

Текући трошкови (издаци) обухватају: трошкове рада и трошкове накнада запосленима, као и остале текуће трошкове (материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове у вези са набавком рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Нефинансијски (пословни) сектор обухвата пословне субјекте и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економски значајним ценама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу пословног субјекта.

Високо образовање обухвата факултете и универзитете са јединицама у саставу: факултетима, академијама и научноистраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Сектор државе обухвата организације, службе и друга тела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле обезбедити, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу, рекреацију и друге друштвене услуге.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цени. Ове организације могу бити основане од стране удружења грађана, ради обезбеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Сектор иностранства обухвата организације и појединце који се налазе изван политичких граница земље, као и одговарајуће земљиште у поседу тих организација. Обухвата и све међународне организације, укључујући њихове објекте на домаћој територији. У сектор иностранства не треба укључивати опште доприносе организацијама као што су УН, ОЕСД, ЕУ и сл.

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414
Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs
Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 30 • Периодика излажења: годишња